

Riktlinjer

Visselblåsning

.....	1
1. Inledning	2
2. Ansvar	2
3. Definition av missförhållanden.....	2
4. Vilka som omfattas av visselblåsarlagen	2
5. Allmänt om rapportering av missförhållanden.....	3
6. Förbud mot att vidta repressalier	3
7. Förfarande vid intern rapportering	4
8. Dataskydd och integritet	5
9. Intern visselblåsargrupp	5
10. Utredning via Human & heart	5

1. Inledning

Nerikes Brandkår åtar sig att efterleva Visselblåsarlagen, eller *Lagen om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden*, som den heter. I linje med detta åtagande syftar denna visselblåsarriktlinje till att tillhandahålla instruktioner och information tillämplig när individer vill rapportera om missförhållanden med koppling till Nerikes Brandkår.

2. Ansvar

Nerikes Brandkår ska regelbundet erbjuda alla anställda, brandvårn, praktikanter och inhyrd personal information om visselblåsarsystemet och därigenom öka medvetenheten om systemet. Riktlinjen ska vidare vara tillgänglig och lätt att ta del av.

Varje chef med personalansvar ska tillse att riktlinjen är välkänd och efterlevs inom hans eller hennes respektive ansvarsområde. Alla anställda och andra individer som utför arbete för Nerikes Brandkår ansvarar för att bekanta sig med och agera i enlighet med riktlinjen.

Anställda uppmuntras att i första hand ta kontakt med sin närmsta chef för att lyfta misstankar eller kännetecken om missförhållanden, för att få vägledning/stöttning i vart man vänder sig att göra en anmälan. Som ett andra alternativ har personer möjlighet att rapportera om arbetsrelaterade missförhållanden antingen anonymt eller icke-anonymt genom den interna rapporteringskanalen i enlighet med riktlinjen.

3. Definition av missförhållanden

Med missförhållande menas varje form av allvarig omständighet som kan ha en negativ inverkan på organisationen, verksamheten och/eller arbetsmiljön för Nerikes Brandkårs anställda och/eller affärspartners eller någon annan allvarig arbetsrelaterad omständighet som det kan finnas ett allmänintresse av att den kommer fram.

Missförhållanden inkluderar, men är inte begränsat till, faktiska eller misstänkta:

- Överträdelse av lagar och föreskrifter (oavsett civilrättsliga eller straffrättsliga);
- Överträdelse av Nerikes Brandkårs policyer, instruktioner och riktlinjer;
- Mutor och korruption;
- Allvarig risk för enskilda personers liv eller hälsa (såsom exempelvis miljöbrottslighet eller omfattande brister i säkerheten på en arbetsplats);
- Allvariga arbetsmiljöbrister (såsom systematisk mobbning, diskriminering eller trakasserier); och
- Annat beteende som är oförenligt med Nerikes Brandkårs kärnvärden.

Frågor som uteslutande påverkar förhållandet mellan en enskild och Nerikes Brandkår faller i allmänhet inte inom definitionen av missförhållanden enligt denna riktlinje. Nerikes Brandkår uppmuntrar i stället till att sådana frågor tas upp med sin närmaste chef eller HR-enheten, beroende på omständigheterna.

4. Vilka som omfattas av visselblåsarlagen

Följande kategorier av personer uppmuntras till att rapportera om missförhållanden i enlighet med denna riktlinje:

- Anställda (inklusive tidbegränsat anställda)
- Brandvårn

- Inhyrd personal (såsom konsulter eller andra självständiga uppdragstagare)
- Personer som utför praktik eller volontärarbete inom Nerikes Brandkår
- Affärsparters (leverantörer eller konsulter). Kunder ingår inte bland affärspartners och omfattas därmed inte av Visselblåsarlagen.

Visselblåsarfunktionen kan även användas av personer som ännu inte inlett ett arbetsrelaterat förhållande med Nerikes Brandkår under förutsättning att informationen om missförhållanden har förvärvats under en rekryteringsprocess eller genom förhandlingar inför ingående av avtal.

Vidare gäller denna riktlinje för personer som tidigare har tillhört någon av personkategorierna ovan och har fått del av eller inhämtat information om missförhållanden under tiden i verksamheten.

5. Allmänt om rapportering av missförhållanden

Riktlinjen grundar sig på lagen om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden (Visselblåsarlagen). Det skydd som följer genom denna riktlinje är det samma som följer av visselblåsarlagen.

Det inskränker inte det skydd som finns för visselblåsare i andra delar av svensk rätt såsom yttrandefrihet, meddelar- och anskaffarfrihet enligt grundlagarna och kravet på sakliga skäl enligt lagen om anställningskydd. Sådant skydd gäller alltså parallellt med visselblåsarlagen.

Om du har kännedom eller allvarlig misstanke om ett missförhållande uppmanas du att antingen rapportera missförhållandet till en av Nerikes Brandkårs chefer (som kan vägleda/hjälpa dig att göra en anmälan) eller rapportera missförhållandet via den interna rapporteringskanalen, som beskrivs under punkt 7.

När du rapporterar om ett missförhållande ska du vid tidpunkten för rapporteringen ha **skälig anledning** att anta att informationen om missförhållandet är sann. Det krävs emellertid inte att du presenterar någon bevisning eller liknande. Så länge du handlar i god tro kommer du inte att möta några negativa konsekvenser, även om misstanken om ett missförhållande efter närmare utredning visar sig vara felaktig.

6. Förbud mot att vidta repressalier

Om du erhåller information om ett missförhållande i ett arbetsrelaterat sammanhang kommer du inte att utsättas för någon form av repressalier för att du rapporterar om sådan information i **god tro** till en chef inom Nerikes Brandkår eller via den interna rapporteringskanalen.

Med ”repressalie” menas varje direkt eller indirekt handling eller underlåtenhet som sker i ett arbetsrelaterat sammanhang och som föranletts av en intern eller extern rapportering om ett missförhållande, och som ger eller kan ge upphov till skada och/eller negativa konsekvenser för den rapporterade personen.

Det bör noteras att skyddet mot repressalier inte omfattar personer som genom inhämtandet av informationen eller genom själva rapporteringen gör sig skyldig till brott.

Om en medarbetare genom inhämtandet av information gör sig skyldig till brott finns ingen ansvarsfrihet även om det råder missförhållanden. Brottsom typiskt sett kan begås vid inhämtande är stöld, olaga intrång, dataintrång, spioneri eller obehörig befattningsmed hemlig uppgift.

7. Förfarande vid intern rapportering

Nerikes Brandkår har valt att alla anmälningar tas emot och utreds av den externa aktören Human & heart HR AB och deras visselblåsartjänst "Trust & heart" för att säkerställa rättssäkerheten. Visselblåsarfunktionen används för att rapportera alla typer av missförhållanden eller oegentligheter av allmänintresse.

En anmälan till visselblåsarfunktionen kan göras anonymt.

- **Digital anmälan via:** <https://visselblasning.trustheart.se/nerikesbrandkar>
- **Brev:** Du kan posta ett brev märkt "Visselblåsare" adresserat till Trust&heart, Pelle Bergs backe 3c, 79150 Falun
- **Telefon:** 08-82 40 00, öppet 08.00-16.00
- **Möte:** Du kan begära ett fysiskt eller digitalt möte med ärendehandläggaren, vilket efter din förfrågan kommer att hållas inom en rimlig tid. Du kan under mötet framföra information muntligen och/eller skriftligen.

Om du rapporterar ett missförhållande via telefon eller vid ett möte kommer din rapport antingen att:

- Spelas in, förutsatt att du samtycker till inspelningen, eller
- Skrivs ned i ett protokoll som du kommer att få möjlighet att granska, rätta samt godkänna genom undertecknande.

För att underlätta den efterföljande utredningen av rapporteringen uppmanas du att ge en så detaljerad beskrivning av missförhållandet som möjligt. Du kan exempelvis inkludera dokument, bilder och/eller videor när du lämnar in din rapport.

Om möjligt, uppmanas du att uppge dina kontaktuppgifter för att underlätta utredningen. Du kan bli ombedd att lämna ytterligare information under utredningens gång.

Känsliga personuppgifter

Tänk på att känsliga personuppgifter (uppgifter som avslöjar etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös övertygelse, medlemskap i fackförening, hälsotillstånd eller sexualliv) inte ska inkluderas i rapporten, förutsatt att uppgifterna inte är av relevans för utredningen av det rapporterade missförhållandet.

Återkoppling inom sju dagar

Rapportering kan ske på svenska, engelska, tyska, norska, danska och finska. Du kommer att informeras om att rapporten har mottagits inom sju dagar från det att rapporten mottogs, om inte du har uppgett att du inte vill ta emot en sådan mottagningsbekräftelse, eller det finns anledning att anta att en sådan mottagningsbekräftelse inte kan lämnas till dig utan att din identitet avslöjas.

Extern rapportering

Som ett alternativ till att använda det interna rapporteringsförfarandet kan du även rapportera om missförhållanden direkt till särskilt utvalda svenska myndigheter (extern rapportering) utan risk för repressalier. Vilken myndighet du ska rapportera till beror på karaktären av det missförhållande som du rapporterar om. Rapporteringen ska göras med hjälp av etablerade rapporteringskanaler avsedda för rapportering om missförhållanden hos den relevanta myndigheten.

Om det inte rör sig om ett visselblåsarärende

Skulle det inte röra sig om ett visselblåsarärende, får den interna visselblåsargruppen information om det från Human & heart och tillser att ärendet omhändertas internt enligt interna styrdokument.

8. Dataskydd och integritet

All behandling av personuppgifter inom ramen för Nerikes Brandkårs visselblåsarsystem sker i enlighet med tillämplig lagstiftning. Behandlade personuppgifter raderas normalt inom två år efter att en utredning om ett rapporterat missförhållande avslutats.

Vid bedömning och utredning av anmälningar via visselblåsartjänsten behandlar vår samarbetspartner Human & heart personuppgifter i egenskap av personuppgiftsansvarig. Här kan du ta del av deras [integritetspolicy](#).

9. Intern visselblåsargrupp

Nerikes Brandkårs interna visselblåsargrupp består av enhetschef HR och HR-generalist.

Den interna visselblåsargruppen tar emot information från Human & heart, att en anmälan är gjord, svarar på frågor, får information om förslag om vidare åtgärder och lämnar över ärendet till förbundsdirektör/räddningschef för beslut i ett ärende och om eventuella förslagna åtgärder ska vidtas.

Skulle det röra sig om en anmälan gentemot förbundsdirektör/räddningschef, vänder sig den interna visselblåsargruppen istället till Direktionen för beslut i ärendet. Och det omvända, en anmälan gentemot en eller flera medlemmar i direktionen kommer att kommuniceras direkt till förbundsdirektör/räddningschef för beslut.

Vidare kan Nerikes Brandkårs interna visselblåsargruppen bistå Human & heart med information för att möjliggöra deras utredningsarbete. Visselblåsargruppen kan även eftersöka mer information för att komplettera ett ärende.

Den interna visselblåsargruppen ska agera självständigt och med integritet, men har inte beslutsmandat i vilka åtgärder som ska vidtas.

Medlemmarna i den interna visselblåsargruppen har ingått särskilt sekretessavtal avseende all information de får i egenskap av medlemmar i gruppen, och får inte sprida informationen vidare, förutom i de fall som anges i denna riktlinje.

Om någon av personerna i den interna visselblåsargruppen, eller i ovan nämnda beslutande organ, omfattas av anmälan exkluderas denna från den vidare hanteringen av ärendet.

10. Utredning via Human & heart

Efter att en rapport om ett missförhållande har mottagits och registrerats kommer ärendehandläggaren hos Human & heart att utvärdera rapporten. Ärendehandläggaren hos Human & heart kan besluta att inte utreda en rapport i exempelvis fall när:

- informationen i rapporten inte är relevant,
- det inte finns tillräcklig information och/eller bevisning för att genomföra en adekvat utredning och möjlighet att inhämta ytterligare information och/eller bevisning saknas, eller
- det kan fastställas att rapporten har lämnats i ond tro. Om ärendehandläggaren finner att en rapport är ogrundad och inte ska utredas vidare ska rapporten omedelbart raderas.

Utredningar ska alltid genomföras diskret, konfidentiellt och med prioritet.

I samband med utredningen eller efter att utredningen har avslutats kan det bli nödvändigt att lämna ut information som kan göra dig identifierbar genom att koppla dig till en viss verksamhet inom orgainsat-

ionen för att exempelvis inleda ett uppsägningsförfarande. Information kan även komma att lämnas till behöriga myndigheter. Du kommer att informeras om ett sådant röjande kan komma att ske, förutsatt att detta inte kommer att hindra eller komplicera syftet med röjandet.

Återkoppling om uppföljningsåtgärder

Förutsatt att du inte har lämnat in en anonym rapport kommer du efter att ha lämnat in en rapport att få information om uppföljningsåtgärder med anledning av rapporten samt skälen för sådana uppföljningsåtgärder inom en rimlig tid, dock senast tre månader från det att du mottagit en bekräftelse på att din rapport har tagits emot, i den mån sådan information inte skulle skada den interna undersökningen eller utredningen eller påverka rättigheterna hos någon inblandad person. Om det är lämpligt och möjligt kommer du kontinuerligt att informeras om utredningens status samt alla uppföljningsåtgärder som vidtagits med anledning av rapporten.

Åtgärder

Efter att en utredning har avslutats ska den interna visselblåsargruppen föreslå lämpliga åtgärder enligt punkt nio i denna riktlinje.

Visselblåsargruppen skall presentera förslagna åtgärder, och Förbundsdirektör/Räddningschef alt. Direktionen besluta om dessa och se till att rättelseåtgärder vidtas och rapportera statusen för implementeringen av sådana åtgärder till den interna visselblåsarfunktionen.

Åtgärderna ska vara ändamålsenliga, proportionerliga och rättvisa i förhållande till Nerikes Brandkårs intressen såväl som de inblandade individernas och/eller organisationernas intressen.

Nerikes Brandkår ska beakta relevanta regelverk, styrdokument samt kultur och värderingar inom organisationen. Åtgärder kan exempelvis innefatta en skriftlig varning, ett avskedande och/eller hänvisning till behöriga myndigheter för vidare utredning.

Dokumentation

Anmälningar som tas emot via den interna rapporteringskanalen, Human & heart, ska inte lagras längre än vad som är nödvändigt och proportionerligt för att utreda det rapporterade missförhållandet samt för att vidta lämpliga uppföljningsåtgärder, dock inte längre än två år efter att ett uppföljningsärende eller en utredning har avslutats.

Den interna visselblåsargruppen ska dokumentera alla utredningar och tillhörande handlingar från Human & heart noggrant. Handlingar från en utredning ska inte förvaras längre än vad som är nödvändigt och proportionerligt.